

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Procesy poznawcze Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Psychologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Psychologii i Kognitywistyki Poziom studiów studia jednolite magisterskie Forma studiów studia niestacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 23PSYN.540.03854.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty ogólne
Koordynator zajęć	Łukasz Budzicz	
Prowadzący zajęcia	Łukasz Budzicz, Marta Glinka	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 10

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy z zakresu najważniejszych badań i teorii wyjaśniających ludzką percepcję, uwagę, pamięć i procesy myślenia
C2	Uświadomienie, w jaki sposób odkrycia empiryczne przekładają się na twierdzenia teoretyczne
C3	Zapoznanie studentów z wybranymi klasycznymi eksperymentami badającymi procesy poznawcze

Wymagania wstępne

Wiedza o podstawach metodologicznych badań naukowych

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada wiedzę o najważniejszych teoriach i badaniach empirycznych wyjaśniających funkcjonowanie ludzkiej percepcji, uwagi, pamięci i procesów myślenia	PSY_K5_W06, PSY_K5_W09	Egzamin pisemny
W2	rozumie, w jaki sposób określone wyniki badań empirycznych przekładają się na twierdzenia teoretyczne	PSY_K5_W09	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi zaprojektować badanie empiryczne, którego wynik może rozstrzygnąć określone dylematy teoretyczne	PSY_K5_U11	Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	szuka wiedzy i rozwiązań w dostępnej literaturze naukowej, również korzystając z wiedzy innych osób	PSY_K5_K03	Kolokwium pisemne
K2	potrafi wykorzystać wiedzę do optymalizacji własnych procesów poznawczych w szczególności myślenia i pamięci	PSY_K5_K02, PSY_K5_K03	Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Podstawowe prawa psychologii uczenia się. Praktyczna aplikacja zasad psychologii uczenia się. Przegląd badań nad skutecznością technik wspomagających uczenie. Mnemotechniki. Dowody empiryczne na preferencje umysłu w efektywności przyswajania różnych rodzajów informacji. Zasady pracy z wymagającym poznawczo materiałem.	W1, W2, U1, K1	Wykład, Konwersatorium
2.	Podstawowe założenia paradygmatu poznawczego. Przedmiot zainteresowań psychologii poznawczej. Narodziny i rozwój dyscypliny. Kluczowe pytania psychologii poznawczej. Psychologia a inne dziedziny badań nad poznaniem. Miejsce psychologii procesów poznawczych wśród innych działów współczesnej psychologii. Podstawowe metody badawcze w psychologii poznawczej.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Podstawowa terminologia i charakterystyka procesu spostrzegania. Naiwne koncepcje spostrzegania. Etapy procesu spostrzegania. Percepcja jako proces rozpoznawania i kategoryzacji. Recepcja sensoryczna. Odbiór wrażeń zmysłowych. Psychofizjologia widzenia. Efekty następcze w postrzeganiu. Powidoki pozytywne i negatywne. Bodziec dystalny i bodziec proksymalny. Klasyczne teorie postrzegania: Koncepcja asocjacionistyczna. Prawa kojarzenia. Postaciowa koncepcja postrzegania. Zasady wyodrębniania figury z tła. Prawo pragnacji. Teorie identyfikacji obiektów.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
4.	Opis uwagi jako systemu selekcji informacji. Mechanizm selekcji danych na różnych etapach przetwarzania informacji. Teorie wczesnej i późnej selekcji. Zasada przetargu pomiędzy szybkością a poprawnością. Teoria przeszukiwania pola percepcyjnego. Teoria detekcji sygnału. Rodzaje błędów procesu selekcji. Teorie uwagi podzielnej. Teorie modułowe vs teorie zasobowe. Paradygmat podwójnego zadania. Interferencja strukturalna a interferencja zasobowa. Czynności limitowane zasobami a czynności limitowane danymi.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
5.	Podstawowe rodzaje i magazyny pamięci w ujęciu strukturalnym. Klasyczny wielomagazynowy model pamięci. Bufor sensoryczny- pamięć ikoniczna, pamięć echoiczna. Czasowa pamięć operacyjna- pamięć krótkotrwała. Trwały magazyn pamięciowy- pamięć długotrwała. Różnice w pojemności, czasie przechowywania, zapominaniu, kodzie pamięciowym i kontroli sprawowanej przez jednostkę nad danym magazynem pamięci. Pamięć a uczenie się. Fazy procesu pamięciowego. Czynniki wspomagające i zakłócające przebieg procesów pamięciowych. Zapominanie. Krzywa zapominania. Teorie zapominania: rozpad śladu pamięciowego, zjawisko interferencji (proaktywnej i retroaktywnej), utrata dostępu, wyparcie.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
6.	Systemy pamięci trwałe. Opis pamięci ze względu na format przechowywanych informacji. Różnice w zakresie informacji, operacji i sposobów wykorzystania pamięci epizodycznej i semantycznej. Filo- i ontogeneza systemów. Specyfika pamięci epizodycznej i autobiograficznej. Definicja i opis pamięci autobiograficznej. Metody badania: metoda swobodnych skojarzeń, metoda skojarzeń kierowanych, dzienniki i badania pamięci specyficznych zdarzeń. Komponenty i organizacja pamięci autobiograficznej. Przechowywanie danych w pamięci. Zjawiska specyficzne: efekt względnej świeżości, reminiscencja, amnezja wczesnodziecięca. Zawodność pamięci: fałszywe wspomnienia. Badania Loftusa nad pamięcią świadków naocznych.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Wiedza deklaratywna a wiedza proceduralna. Organizacja i nabywanie wiedzy semantycznej. Modele wiedzy semantycznej. Klasyczne teorie pojęć. Teorie probabilistyczne. Teorie prototypów. Teorie egzemplarzowe. Pojęcia jako teorie naiwne. Organizacja wiedzy proceduralnej i etapy nabywania umiejętności. Rodzina modeli ACT. Nabywanie wiedzy utajonej. Wiedza ekspercka	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
8.	Definicja i taksonomia problemów. Algorytmy i heurystyki jako podstawowe sposoby rozwiązywania problemów. Problemy z wglądem. Błędy poznawcze podczas podejmowania decyzji: heurystyka reprezentatywności, zakotwiczenia i dostępności poznawczej, ignorowanie regresji do średniej. Wpływ emocji na rozumowanie.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
9.	Poznawcze źródła decyzji konsumenckich. Dualizm poznania a procesy decyzyjne. Badania nad instynktem numerycznym i wrażliwością cenową. Wykorzystanie prototypowej teorii pojęć w reklamie.	W1, W2, U1, K1, K2	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Uczenie problemowe (Problem-based learning)
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda laboratoryjna

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywny wynik (51 % lub więcej) w teście wiadomości.
Konwersatorium	Pozytywny wynik w teście sprawdzającym wiedzę i umiejętności. Prowadzący może wskazać dodatkowe formy zaliczenia (np. projekt, prezentacja)

Literatura

Obowiązkowa

1. Falkowski, A., Zaleśkiewicz, T. (2012). Psychologia poznawcza w praktyce. Ekonomia, biznes, polityka. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
2. Maruszewski, T. (2011). Psychologia poznania. Umysł i świat. Gdańsk: GWP
3. Nęcka E., Orzechowski J., Szymura B., Wichary Sz. (2020) Psychologia poznawcza. Wydanie nowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. Jagodzińska, M. (2005). Psychologia pamięci. Badania, teorie, zastosowania. Gliwice: Wydawnictwo Helion.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30

Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	90
Przygotowanie do egzaminu	90
Przygotowanie projektu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 300
Liczba punktów ECTS	ECTS 10

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSY_K5_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycyzmu wobec własnych poglądów oraz do ich zmiany w świetle danych i argumentów; podejmowania dalszego kształcenia na skutek identyfikacji ograniczeń własnej wiedzy i umiejętności.
PSY_K5_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania aktywnej postawy w rozwiązywaniu problemów naukowych na podstawie analizy i oceny dostępnych danych.
PSY_K5_U11	Absolwent/ka potrafi zaplanować i przeprowadzić eksperymenty służące do weryfikacji problemów z zakresu psychologii procesów poznawczych, emocji i motywacji.
PSY_K5_W06	Absolwent/ka zna i rozumie funkcjonowanie procesów poznawczych, których badaniem i wyjaśnianiem zajmuje się psychologia i nauki pokrewne.
PSY_K5_W09	Absolwent/ka zna i rozumie sens planowania i prowadzenia badań eksperymentalnych oraz korelacyjnych, właściwego i umiejętnego posługiwania się narzędziami analizy statystycznej.